യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 2
(മുമുക്ഷുവ്യവഹാരപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 12

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
പരി-പൂർണ-മനാ മാ+ന്യഃ(ഫ്)-
പ്രഷ്ടും(ഞ്) ജാനാസി രാഘവ .
വേ+ത്സി ചോ+ക്തം(ഞ്)ച തേനാഹം
പ്രവൃ+ത്തോ വ+ക്തു-മാദരാത് .. 1

രജസ്-തമോ+ഭ്യാം രഹിതാ ശു+ദ്ധ-സ+ത്ത്വാനു-പാതിനീം .
മതി-മാ+ത്മനി സംസ്ഥാ+പ്യ+ജ്ഞാനം ശ്രോതും സ്ഥിരൗ ഭവ .. 2

വിദ്യതേ+ത്വയി സർവൈവ+പ്ര+ച്ഛ-കസ്യ ഗുണാവലീ .
വ+ക്തുർ-ഗുണാ(ശ്)ശ്ചൈവ മയി രത്ന+ശ്രീർ-ജലധൗ യഥാ .. 3

ആപ്ത-വാനസി വൈരാ+ഗ്യം വിവേകാ-സങ്ഗജം സുത .
ച+ന്ദ്രകാന്ത ഇവാർ+ദ്ര+ത്വം(ൽ) ലഗ്ന-ച+ന്ദ്ര-കരോത്-കരഃ .. 4

ചിരമാ-ശൈശവാ-ദേവ
തവാ+ഭ്യാസോ/സ്തി സദ്-ഗുണൈഃ .
ശുദ്ധൈഃ(ശ്)ശു+ദ്ധ+സ്യ ദീർഘൈ+ശ്ച
പദ്മ+സ്യേവാതി-സം(ൻ)തതൈഃ .. 5

അതഃ(ശ്)ശൃണു കഥാം വ+ക്ഷ്യേ+
ത്വമേ-വാസ്യാ ഹി ഭാജനം .
ന ഹി ച+ന്ദ്രം വിനാ ശുദ്ധാ സവി-കാസാ കുമു+ദ്വതീ .. 6

യേ കേചന സമാരംഭാ യാ+ശ്ച കാ+ശ്ചന ദൃഷ്ടയഃ .
തേ ച താശ്ച പദേ ദൃഷ്ടേ നിഃ(ശ്)ശേഷേ യാന്തി വൈ ശമം .. 7

യദി വിജ്ഞാന-വിശ്രാന്തിർ-നഭ-വേദ്-ഭ+വ്യ-ചേതസഃ .
തദ+സ്യാം സംസൃതൗ സാധു+ശ്ചിന്താ-മൗഢ്യം സഹേത കഃ .. 8

പരം പ്രാ+പ്യ വിലീ-യ+ന്തേ സർവാ മനന-വൃ+ത്തയഃ .
ക+ല്പാ+ന്താർക-ഗണാ-സങ്ഗാഥ്-കുല-ശൈല-ശിലാ ഇവ .. 9

ദുഃ(സ്)സഹാ രാമ സംസാര-വിഷാ-വേശ-വിഷൂ-ചികാ .
യോഗ-ഗാരുഡ-മ+ന്ത്രേണ പാവനേന+പ്രശാ+മ്യതി .. 2.12.10

സ ച യോഗഃ(സ്) സ+ജ്ഞനേന സഹ ശാ+സ്ത്ര-വിചാരണാത് .
പര-മാർഥ+ജ്ഞാന-മ+ന്ത്രോ നൂനം(ൽ) ലഭ്യത ഏവ ച .. 11

(ഗദ്യം)
അവ+ശ്യ-മിഹഹി വിചാരേ കൃതേ സകല-ദുഃഖ-
പരി+ക്ഷയോ ഭവതീതി മന്തവ്യം നാതോ വിചാര
ദൃഷ്ടയോ്വ-ഹേലയാ+ദ്രഷ്ട+വ്യാഃ .. 12

വിചാര-വതാ പുരുഷേണ സകലമിദ-മാധി-പഞ്ജരം സർപേണ+ ത്വചമിവ
പരിപ+ക്വാം സംത്യ+ജ്യ വിഗത+ജ്വരേണ ശീത-ലാന്തഃ(ഖ്)കരണേന
വിനോദാ-ദിന്ദ്ര-ജാല-മിവ ജഗദഖില-മാലോ+ക്യതേ സമ്യഗ്-ദർശന-വതാ
അസമ്യഗ്-ദർശനവതോ ഹി പരം ദുഃഖമിദം.. 13

വിഷമോ+ഹ്യതി-തരാം സംസാര-രാഗോ ഭോഗീവ ദശതി
അസിരിവ+ ച്ഛിനത്തി കുന്ത ഇവ വേധയതി രജ്ജു-രിവാ-
വേഷ്ടയതി പാവക ഇവ ദഹതി രാത്രി-രിവാ+ന്ധയതി അശ+ങ്കിത-പരി-
പതിത-പുരുഷാൻ-പാഷാണ ഇവ വിവശീ-കരോതി
ഹരതി+പ്രജ്ഞാം(ൻ)നാശയതി+സ്ഥിതിം പാതയതി
മോഹാ+ന്ധകൂപേ തൃഷ്ണാ ജർജരീ-കരോതിന
തദസ്തി കിംചി+ദ്ദുഃഖം സംസാരീ യന്ന+പ്രാപ്നോതി .. 14

ദുര+ന്തേയം(ങ്) കില വിഷയ-വിഷൂചികാ യദി ന
ചികിത്.സ്യതേ ത+ന്നിതരാം(ൻ) നരക-നഗര-
നികര-ഫലാനു-ബന്ധിനീ ത+ത്തത്-കരോതി .. 15

യ+ത്ര ശിലാ-ശിതാസി-ശാതഃ(ഫ്) പാത ഉപല-താഡന-
മ+ഗ്നി-ദാഹോ ഹിമാവ-സേകോ്ങ്ഗാവ-കർതനം(ഞ്) ചന്ദന-ചർചാ-തരു-
വനാനി ഘുണ-വൃത്താ+ന്തഃ(ഫ്)-
പരിവേഷോ്ങ്ഗ-പരിമാർജന-മന-വരതാന-ലവി-
ചലിത-സമര-നാരാചനി-പാതോ നിദാഘ-വിനോ-ദനം(ൻ) ധാരാ-ഗൃഹസീ-
കര-വർഷണം ശിരശ്ഛേദഃ(സ്)- സുഖ-നിദ്രാ-മൂകീ-കരണ-മാനന-മുദ്രാ-
ബാ+ന്ധുര്യ
മഹാ-നുപ-ചയഃ .. 16

തദേവം(വ്)വിധ-കഷ്ട-ചേഷ്ടാ-സഹസ്ര-ദാരുണേ സംസാര-
ചലയ+ന്ത്രോ്സ്മിൻ രാഘവ
നാവഹേലനാ കർത+വ്യാ അവ+ശ്യ-മേവ
വിധാ-രണീയ-മേവം(ഞ്) ചാവ-ബോ+ദ്ധവ്യം(യ്) യഥാ കില ശാ+സ്ത്ര-
വിചാരാ+ച്ഛ്രേയോ ഭവതീതി .. 17

അ+ന്യ+സ്യ രഘു-കുലേ+ന്ദോ യദി ചൈതേ മഹാ-മുനയോ മഹർഷയശ്ച
വി+പ്രാശ്ച രാജാ-നശ്ച+ ജ്ഞാനക-വചേ-നാവ-ഗുണ്ഠിത-ശരീ-രാസ്തേ
കഥമ-ദുഃഖേ+ക്ഷമാ അപി ദുഃഖകരീം(ൻ)താം(ൻ)താം വൃത്തി-പൂർവികാം
സംസാര-കദർഥനാ-മനു-ഭവന്തഃ(സ്)
സതത-മേവ മുദിത-മനസസ്-തിഷ്ഠ+ന്തി .. 18

ഇഹ ഹി .
വികൗ-തുകാ വിഗത-വിക+ല്പ-വി+പ്ലവാ യഥാ+സ്ഥിതാ ഹരിഹര-പദ്മ-
ജാദയഃ .
നരോത്തമാഃ(സ്) സമധി-ഗതാ+ത്മ-ദീപകാ+സ്തഥാ+സ്ഥിതാ ജഗതി
വിശു+ദ്ധ-ബു+ദ്ധയഃ .. 19

പരി+ക്ഷീണേ മോഹേ വിഗലതി ഘനേ+ജ്ഞാന-ജലദേ
പരി+ജ്ഞാതേ ത+ത്ത്വേ സമധി-ഗത ആത്മ+ന്യതി-തതേ .
വിചാ+ര്യാ+ര്യൈഃ(സ്)സാർധം(ഞ്)ചലിത-വപുഷോ വൈ
സദൃശതോ ധിയാ ദൃഷ്ടേ ത+ത്ത്വേ
രമണ-മടനം(ഞ്) ജാഗത-മിദം .. 2.12.20

അന്യച്ച രാഘവ .
പ്രസ+ന്നേ ചിത്ത+ത്ത്വേ ഹൃദി ശമ-ഭവേ വൽഗതി പരേ
ശമാ-ഭോഗീ-ഭൂതാ+സ്വഖില-കലനാ-ദൃഷ്ടിഷു പുരഃ .
സമം(യ്) യാതി+സ്വാന്തഃകരണ-ഘടനാ+സ്വാദിത-
രസം(ൻ)ധിയാ ദൃഷ്ടേ ത+ത്ത്വേ രമണ-മടനം(ഞ്)ജാഗത-മിദം.. 21

അന്യച്ച .
രഥഃ(സ്)സ്ഥാണുർ-ദേഹസ്-തുരഗ-രചനാ
ചേ+ന്ദ്രിയ-ഗതിഃ(ഫ്)പരി+സ്പന്ദോ വാതോ വഹന-കലിതാനന്ദ-വിഷയഃ .
പരോ∫ണുർവാ ദേഹീ ജഗതി വിഹ-രാമീ+ത്യനഘയാ
ധിയാ ദൃഷ്ടേ ത+ത്ത്വേ-രമണ-മടനം(ഞ്) ജാഗത-മിദം .. 22

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
മുമുക്ഷു+വ്യവഹാര+പ്രകരണേ തത്ത്വ-മാഹാ+ത്മ്യ-
വർണനം(ൻ)നാമ+ദ്വാദശഃ സർഗഃ .. 12 ..
ഓം
****

ആത്മാനം രഥിനം വിദ്ധി ശരീരം രഥമേവ തു ഇത്യാദിരൂപകദൃഷ്ട്യാ വാ
രമണമുപപന്നമിത്യാഹ - രഥ ഇതി . സ്ഥാണുശ്ഛിന്നതരുരിവാചേതനോ
ദേഹോ രഥഃ ഇന്ദ്രിയാണാം വിഷയാഭിമുഖീ ഗതിസ്തുരഗാണാം
രചനാഗതിചാതുരീ പരിതഃ സ്പന്ദശ്ചാലനം യേന സ പ്രഗ്രഹോ വാതഃ

പ്രാണപ്രധാനം മനഃ അർഥാദ്രഥാദിഭിർവഹനേന പ്രാപണേന കലിതാഃ പ്രാപ്താ ആനന്ദരൂപാ വിഷയാ യേന തഥാവിധോ ദേഹീ ആത്മാ സമാധൗ പരഃ പരമാത്മൈവ വ്യവഹാരകാലേ ബുദ്ധ്യുപാധിപരിച്ഛേദാദണുഃ സൂക്ഷ്മോ വാ രഥീതി ശേഷഃ . ഏവംഭൂതോ്ഹം ജഗതി വിഹരാമീതി ധിയാപി രമണമേവേത്യർഥഃ ..2 2..

ഇതി ശ്രീവാസിഷ്ടമഹാരാമായണതാത്പര്യപ്രകാശേ മുമുക്ഷുബ്യവഹാരപ്രകരണേ തത്ത്വമാഹാത്മ്യവർണനം നാമ ദ്വാദശഃ സർഗഃ .. 12 ..

സഞ്ചരണാവലിഃ
നൈവ പ്രവിഷ്ടഃ
സമ്ഭാഷണമ്
അംശദാതാ
സദസ്യതാ പ്രാപ്യതാമ്
പ്രവിശ്യതാമ്
പൃഷ്ഠമ്ചർചാ
പഠ്യതാമ്സമ്വാദ്യതാമ്ഇതിഹാസഃ ദൃശ്യതാമ്ശോധഃ
വികിസ്രോതഃ അന്വിഷ്യതാമ്
മുഖ്യപൃഷ്ഠമ്
സമുദായദ്വാരമ്
വർതമാനകാര്യവിശേഷാഃ
സദ്യപരിവർതനാനി
യാദൃച്ഛികപുടമ്
സാഹായ്യമ്
ദാനമ്
ഉപകരണാനി
അത്ര കോ്നുബന്ധഃ?
പൃഷ്ഠസമ്ബദ്ധാനി പരിവർതനാനി
സഞ്ചികാ ഉപാരോപ്യതാമ്
വിശേഷപൃഷ്ഠാനി
സ്ഥായിപരിസന്ധിഃ
പൃഷ്ഠസൂചനാഃ
ലഘുസാർവസങ്കേതഃ
അസ്യ പൃഷ്ഠസ്യ ഉല്ലേഖഃ ക്രിയതാമ്
മുദ്രണമ്/നിര്യാതഃ
മമ സങ്ഗ്രഹഃ
മുദ്രണയോഗ്യം സംസ്കരണമ്

Download EPUB
Download MOBI
Download PDF
Other formats
അന്യാഭിഃ ഭാഷാഭിഃ
ഭാഷാപരിസന്ധിഃ യോജ്യതാമ്
17 സേപ്ടേമ്ബർ 2016 (തമേ) ദിനാങ്കേ 08:39 സമയേ അന്തിമപരിവർതനം ജാതമ്
പാഠഃ ക്രിയേടിവ കാ'മൻസ ഐട്രിബ്യൂശന/ശേയര-അലാഇക അഭിജ്ഞാപത്രസ്യ അന്തർഗതതയാ ഉപലബ്ധഃ അസ്തി; അന്യാഃ സംസ്ഥിത്യഃ അപി സന്തി . അധികം ജ്ഞാതുമ് അത്ര ഉപയോഗസ്യ സംസ്ഥിതിം പശ്യതു .
ഗോപനീയതാനീതിഃവികിസ്രോതഃ വിഷയകംപ്രത്യാഖ്യാനമ്Code of Conductജങ്ഗമദൂരവാണീ-ദൃശ്യമ്വിധികാരാഃസാംഖ്യികീകുകീ കാ വർണനWikimedia FoundationPowered by MediaWiki